

Het heiligenboek

Een blik achter de zalig- en heiligverklaringen in Rome (2) Tom Zwaenepoel

Aan een zalig- of heiligverklaring gaat een lang en ingewikkeld proces vooraf. De postulator bepleit de zalig- of heiligverklaring van een kandidaat kerkjuridisch. Bij het proces van Joannes-Paulus II vervulde de Poolse priester Slawomir Oder die rol. Hij schreef een boek op basis van 114 getuigenissen die bij de voorbereiding op de zaligverklaring werden verzameld.

Giuseppe D'Alonzo, die de rol van openbaar aanklager heeft, moet de waarheid achterhalen. Hij moet alle pro's en contra's afwegen en vragen stellen bij de zwakke punten van het dossier.

Het proces is opgesplitst in een lokale en een Romeinse fase. In het bisdom waar de kandidaat overleed, worden de bewijzen verzameld voor de heiligheid van het leven of het martelaarschap van de kandidaat, de zogenaamde 'dienaar van God'.

Na het afsluiten van deze diocesane fase overhandigt de postulator de documenten over het leven en werk van de kandidaat die de basis vormen voor de positio aan de Congregatie voor de Zalig- en Heiligverklaringen. Deze documenten worden voorgelegd aan historici en theologen, aansluitend aan kardinalen en bisschoppen. Een Vaticaanse theologencommissie onderzoekt of de kandidaat de

christelijke deugden op heroïsche wijze heeft beoefend. Na hun goedkeuring ligt de eindbeslissing over een eventuele zaligspreking bij de paus.

In een decreet verleent de paus aan de kandidaat de titel Eerbiedwaardige dienaar Gods (*venerabilis*). In december 2009 erkende Benedictus XVI in een decreet de heldhaftige deugdzaamheid van zijn voorgangers Joannes-Paulus II en Pius XII. Laatstgenoemde 'oorlogspaus' was in zijn tijd de pontifex die de meeste heiligverklaringen op zijn naam had staan: 33 van de meer dan tweehonderd afgesloten processen.

Voor een zaligverklaring is behalve morele gaafheid ook minstens één fysiek wonder vereist dat tijdens het leven van de kandidaat-zalige of na zijn dood op zijn voorspraak is gebeurd. Joannes-Paulus II schreefde het vereiste aantal mirakels terug. De mirakeleis vervalft bij een martelaar, een persoon die zijn leven gaf „door zijn bloed vrij en bewust te vergieten in een uiterste liefdedaad, getuigend van zijn trouw aan Christus, het evangelie en de Kerk”. Het martelaarschap wordt pas erkend als „onbetwistbaar” vaststaat dat de vervolgdere bereid was de marteldood te sterven en dat de vervolger werd geleid door haat tegenover het christelijke

geloof of tegenover een gedragsvorm die verband houdt met de christelijke deugden.

Voor de heiligverklaring verlangt het kerkelijk wetboek een ander wonder, ook in het geval van een martelaar. Dat verklaart waarom een heiligverklaring van de Nederlandse karmeliet Titus Brandsma op zich laat wachten. De 'optimist in het inferno' werd als eerste gevangene van het concentratiekamp Dachau zalig verklaard (1985). Het wonder geldt als goddelijke bevestiging voor de heiligheid van de aangeropen persoon.

Een wonder is een onverklaarbare gebeurtenis die boven de krachten van de natuur uitgaat en heel uitdrukkelijk plaatsvindt op de hemelse voorspraak van de kandidaten, zoals de volledige genezing van een — in medische termen — ongeneeslijk zieke persoon. Om de echtheid te kunnen bewijzen, onderwerpt een onafhankelijke onderzoekscommissie het geval aan een streng wetenschappelijk en theologisch onderzoek.

Eerst worden in het bisdom waar het wonder heeft plaatsgevonden berichten van ooggetuigen verzameld evenals bewijskrachtige gegevens. Die worden vervolgens door de Congregatie voor de Zalig- en Heiligverklaringen nauwgezet onderzocht. Een medisch

adviescollege leidt vervolgens het wetenschappelijke onderzoek van het (mogelijke) wonder. Voor hen is een genezing een wonder, als ze plots, volledig, blijvend en medisch onverklaarbaar is. Door de grote vooruitgang van de wetenschap neemt het aantal wonderen af.

Soms blijven twijfels over het vermeende mirakel bestaan. De genezing van een Indiase vrouw van tuberculose en kanker (1998) op voorspraak van Moeder Teresa bijvoorbeeld was voor de enen onverklaarbaar, voor de anderen het rechtstreeks gevolg van medicatie.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

11 maart, 9 uur, Braambos via VRT één (herhaling omstreeks 23.30 uur via Canvas). Na de gebruikelijke Close-up op maatschappelijk-spirituele actualiteit staat Braambos in *Sacramenten hartopeners*, zevendelige serie naar aanleiding van het dubbele Jaar van de Sacramenten, stil bij de wijding. In een studio-gesprek met Katie Velghe en Steven Wielandts wordt op zoek gegaan naar de betekenis ervan. Daarnaast is er het verhaal van diaken Henri Hemelsoet en mag de kijker aanwezig zijn bij de priesterwijding van Igor De Bliquy. Afsluiten gebeurt met een bezoek aan de gevangenis van Dendermonde, waar aalmoezenier Guido Van Hoya getuigt over zijn zending. In *Twee over een* praat Lucette Verboven met de Franse auteur Frédéric Lenoir, bekend geworden vanwege zijn boek *De filosofie van Christus*. Niettegenstaande zijn belangstelling voor oosterse godsdiensten en zijn scherpe kritiek op de Kerk, kiest Lenoir ervoor om christen te blijven. Verboven peilt naar de motieven van deze succesauteur in het gelatificeerde Frankrijk.

De vrome kudde

Bij de dokter Ingezonden door Jan Van den Broeck

– Dokter, mijn linkerarm doet zo'n pijn. Vorige week ook al mijn rechterbeen en daarvoor...

– Vertel het eens vanaf het begin.

– Wel, dokter, in het begin schiep God hemel en aarde...

Bij de pastoor Ingezonden door Jan Umans

– Mijnheer pastoor, wat ben ik gelukkig! Ik ben zopas 95 geworden en heb op de hele parochie geen enkele vijand.

– Dat strekt u werkelijk tot eer, goede vriend.

– Ja, ik heb ze allemaal overleefd en begraven!

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

donkere kamer	water-vogel	Engels bier	drietal gebrek	route schrijfvloeistof			
geheim-schrift	telwoord	onzin wasbak					
omme-keer planeet							1
			drink-gerei projectie-plaatje				uitge-strekt-hheid
bank-roet	nood-signaal	kunst-taal loofboom		televisie			
						ver-wonding	
steen-soort autopech			roem	televisie-omroep	Saudi-Arabië op internet grondsoort		3
				vuur-sprank			7
altijd	bevels-uitvaardiging						4
				deel v.e. trap			

Tijdschriften van 'De Puzzelaar' vindt u in de perswinkel.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: **GOLFSTOK**

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---